

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 8. jūnijā
(OR. en)

9606/21

JUSTCIV 94
COPEN 263
FREMP 174
JAI 695

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	8636/21
Temats:	Padomes secinājumi par neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību Eiropas Savienībā

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību Eiropas Savienībā, kurus Padome apstiprināja 2021. gada 7. jūnija sanāksmē. Šie secinājumi tiks nosūtīti publicēšanai *Oficiālajā Vēstnesī*.

**PADOMES SECINĀJUMI
PAR NEAIZSARGĀTU PIEAUGUŠO PERSONU AIZSARDZĪBU EIROPAS SAVIENĪBĀ**

Ievads

Civiltiesību joma

1. Hāgas 2000. gada 13. janvāra Konvencijā par pieaugušo personu starptautisko aizsardzību ("Hāgas 2000. gada konvencija") ir paredzēta to pieaugušo personu aizsardzība starptautiskās situācijās, kuras kāda savu ķermeņa garīgo un fizisko funkciju traucējuma vai nepietiekamības dēļ nespēj aizsargāt savas intereses;
2. Padome 2008. gada 24. oktobrī apstiprināja secinājumus, kuros:
 - a) dalībvalstis, kuras jau bija pieņēmušas lēmumu pievienoties Hāgas 2000. gada konvencijai, tika aicinātas pēc iespējas ātrāk uzsākt vai aktīvi turpināt minētās konvencijas parakstīšanas un/vai ratifikācijas procedūras, un
 - b) Komisija tika aicināta rūpīgi apgūt pieredzi, ko sniedz Hāgas 2000. gada konvencijas piemērošana, paturot prātā attiecīgās diskusijas Hāgas konferencē un Eiropas Padomē.

Minētajos secinājumos arī tika norādīts, ka vajadzības gadījumā, līdzko būs iegūta pietiekama pieredze saistībā ar Hāgas 2000. gada konvencijas piemērošanu, varētu sākt apsvērt iespēju ieviest papildu pasākumus ES līmenī;

3. Eiropas Parlaments 2008. gada 18. decembra rezolūcijā lūdza Komisijai, tiklīdz būs iegūta pietiekoša pieredze saistībā ar Hāgas 2000. gada konvencijas darbību, iesniegt tiesību akta priekšlikumu dalībvalstu sadarbības stiprināšanai un to lēmumu atzīšanas un izpildes uzlabošanai, kas saistīti ar pilngadīgu personu aizsardzību, pilnvarām rīcībnespējas gadījumā un ilgstošām pilnvarām;
4. 2009. gadā Stokholmas programmā tika uzsvērts, ka dalībvalstīs, kuras ir konvencijas puses vai kļūs par tām nākotnē, vajadzība iesniegt papildu priekšlikumus attiecībā uz neaizsargātiem pieaugušiem būtu jāizvērtē, ņemot vērā pieredzi, kas iegūta, piemērojot Hāgas 2000. gada konvenciju, un dalībvalstis tika mudinātas pēc iespējas drīz pievienoties minētajai konvencijai;
5. Eiropas Parlaments 2017. gada 1. jūnija rezolūcijā dalībvalstis mudināja parakstīt un ratificēt Hāgas 2000. gada konvenciju un veicināt pieaugušo pašnoteikšanos, ieviešot valsts līmeņa tiesību aktus par rīcībnespējas pilnvarām. Attiecībā uz šo jautājumu Parlaments arī sniedza ieteikumus Komisijai, kuros tika norādīts – mazāk aizsargātu pieaugušo, tostarp personu ar invaliditāti, aizsardzībai ir nepieciešams īpašu un mērķtiecīgu darbību kopums. Rezolūcijā Komisija tika aicināta pieņemt priekšlikumu regulai, ar kuru stiprina sadarbību starp dalībvalstīm un garantē automātisku tādu lēmumu atzīšanu un izpildi, kuri attiecas uz neaizsargātu pieaugušo aizsardzību un rīcībnespējas pilnvarām;
6. Līdz šim Hāgas 2000. gada konvenciju ir ratificējušas desmit dalībvalstis un parakstījušas – vēl sešas ¹;

¹ Pārskata tabula ir atrodama
<https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=71>.

7. ANO 2006. gada 13. decembra Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām ("*CRPD*"), kuras puses ir gan ES, gan tās dalībvalstis, ir cilvēktiesību instruments, kuram piemīt nepārprotama sociālās attīstības dimensija, un tajā jēdziens "personas ar invaliditāti" ir definēts plaši. *CRPD* ietekmē ir būtiski mainījusies izpratne par personu ar invaliditāti rīcībspēju, jo tajā apstiprināts – visām personām ar invaliditāti vajadzētu būt tādai rīcībspējai, kas ir līdzvērtīga citu personu rīcībspējai. Konvencijā noteikts, ka tās dalībvalstīm jāveic nepieciešamie pasākumi, lai personām ar invaliditāti palīdzētu īstenot savu rīcībspēju. Lai gan *CRPD* uzmanības centrā ir personas ar invaliditāti un invaliditāte netiek skatīta no "neaizsargātības viedokļa", bet gan drīzāk tiek skatīta, balstoties uz cilvēktiesībām, Hāgas 2000. gada konvencijas īstenošanas procesā *CRPD* būtu jārespektē pilnībā. Abu šo instrumentu īstenošanai ir viens mērķis – veicināt un aizsargāt personu ar invaliditāti tiesības;

Krimināltiesību joma

8. Stokholmas programmā liela uzmanība tika pievērsta arī personu tiesību stiprināšanai kriminālprocesā, un programmas 2.4. punktā Eiropadome pauda gandarījumu par to, ka Padome ir pieņēmusi Ceļvedi aizdomās turēto vai apsūdzēto personu procesuālo tiesību stiprināšanai kriminālprocesā, un arī aicināja Komisiju iesniegt ceļvedī paredzētos priekšlikumus, tostarp priekšlikumu īpašiem aizsargpasākumiem aizdomās turētām vai apsūdzētām personām, kas ir neaizsargātas (E pasākums);

9. Ievērojot minēto ceļvedi, līdz šim ir pieņemti seši pasākumi, kuri attiecas uz procesuālajām tiesībām kriminālprocesā, proti: Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/64/ES (par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā), Direktīva 2012/13/ES (par tiesībām uz informāciju kriminālprocesā) un Direktīva 2013/48/ES (par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām iestādēm), kā arī Direktīva (ES) 2016/343 (par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā), Direktīva 2016/800 (par procesuālajām garantijām bērniem (proti, personām, kas jaunākas par 18 gadiem), kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā) un Direktīva 2016/1919 (par juridisko palīdzību aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem kriminālprocesā un pieprasītajām personām Eiropas apcietināšanas ordera procesā); ciktāl šajās direktīvās ir pievērsta uzmanība aizdomās turētu vai apsūdzētu neaizsargāto personu konkrētajām vajadzībām, šīs vajadzības ir jāņem vērā šo direktīvu īstenošanā;
10. Komisijas Ieteikumā (2013. gada 27. novembris) par procesuālajām garantijām neaizsargātām personām, kas ir aizdomās turētās vai apsūdzētās personas kriminālprocesā, dalībvalstis tika aicinātas stiprināt noteiktas procesuālās tiesības visām aizdomās turētām vai apsūdzētām personām, kuras nespēj izprast kriminālprocesu un tajā efektīvi piedalīties sava vecuma, garīgā vai fiziskā stāvokļa vai invaliditātes dēļ. Tādējādi šis ieteikums attiecas uz neaizsargātām pieaugušām personām. Tomēr ieteikums būtībā neparedz tiesiski izpildāmas tiesības vai pienākumus, un tikai viena dalībvalsts ir paziņojusi par pasākumiem, kas vajadzīgi minētā ieteikuma īstenošanai;
11. Stokholmas programmas 2.3.4. punktā Komisija un dalībvalstis tika aicinātas īpašu uzmanību pievērst noziedzības upuriem. Saskaņā ar minēto aicinājumu Padome 2011. gada 10. jūnijā pieņēma Rezolūciju par Ceļvedi cietušo tiesību un aizsardzības stiprināšanai, īpaši kriminālprocesā;

12. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/29/ES tika noteikti noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālie standarti, un šīs direktīvas mērķis bija nodrošināt, lai noziegumos cietušie saņemtu atbilstīgu informāciju, atbalstu un aizsardzību un varētu piedalīties kriminālprocesā. Tā ir vērsta uz to, lai veicinātu tiesības uz cieņu, dzīvību, fizisko un garīgo neaizskaramību, uz brīvību un drošību, tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, tiesības uz īpašumu, nediskriminācijas principu, sieviešu un vīriešu līdztiesības principu, bērnu tiesības, vecāka gadagājuma cilvēku un cilvēku ar invaliditāti tiesības, kā arī tiesības uz taisnīgu tiesu. Šī direktīva neskar plašākus noteikumus, kas ietverti citos Eiropas Savienības aktos, kuri mērķtiecīgāk risina specifiskās vajadzības, kas ir konkrētām cietušo kategorijām, piemēram, cilvēku tirdzniecības un seksuālās vardarbības pret bērniem, bērnu seksuālas izmantošanas un bērnu pornogrāfijas dēļ cietušajiem;
13. Pirmajā ES stratēģijā par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads) ² ir atzīts, ka neaizsargātākajiem cietušajiem, piemēram, cietušajiem ar invaliditāti un gados vecākiem cietušajiem, ir sevišķi problemātiski izturēt kriminālprocesu un tikt galā ar situāciju pēc nozieguma;
14. Komisijas ziņojumi Eiropas Parlamentam un Padomei, kuros izvērtēts, kā tiek īstenota Direktīva par cietušo tiesībām ³ un Direktīva par Eiropas aizsardzības rīkojumu ⁴, liecina – ir jāturpina strādāt pie tā, lai pilnībā izmantotu šo instrumentu potenciālu;

² COM(2020) 258 final, 24.6.2020.

³ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI, COM(2020) 188 final, 11.5.2020.

⁴ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 13. decembra Direktīva 2011/99/ES par Eiropas aizsardzības rīkojumu, COM(2020) 187 final, 11.5.2020.

Padomes apsvērumi

Vispārīgi apsvērumi

15. ES Personu ar invaliditāti tiesību stratēģijā 2021.–2030. gadam ir analizētas dažādās problēmas, ar kurām saskaras personas ar invaliditāti, tai skaitā gados vecākas personas ar invaliditāti, un tās mērķis ir gan ES, gan dalībvalstu līmenī uzlabot visu *CRPD* jomu īstenošanu. Stratēģijā norādīts, ka Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm, lai Hāgas 2000. gada konvenciju īstenotu saskaņā ar *CRPD*;
16. Covid-19 pandēmijas izraisītā krīze skar visu sabiedrību un īpaši ietekmē tās pieaugušās personas, kas bija neaizsargātas jau pirms pandēmijas;
17. Mūsu sabiedrību ietekmē iedzīvotāju novecošana, proti, visā Eiropā pieaug gan gados vecāku cilvēku skaits, gan viņu procentuālā daļa sabiedrībā;
18. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2020. gada 20. novembrī publicēto 2021. gada ziņojumu par novecošanu tiek prognozēts, ka ES iedzīvotāju kopskaits ilgtermiņā samazināsies un turpmākajās desmitgadēs ievērojami mainīsies vecuma struktūra. Saskaņā ar prognozēm ES iedzīvotāju skaits saruks no 447 miljoniem 2019. gadā līdz 424 miljoniem 2070. gadā un šajā laikposmā būtiski pieaugs dalībvalstu iedzīvotāju vecums, kam par iemeslu būs dzimstības, paredzamā mūža ilguma un migrācijas attīstības tendences. Prognozes liecina, ka nākamo desmitgažu laikā vidējais vecums palielināsies par pieciem gadiem;
19. Liels skaits pieaugušo personu saskaras ar ierobežojumiem: saskaņā ar *Eurostat* prognozi līdz 2050. gadam piektajai daļai ES iedzīvotāju būs noteikta kāda veida invaliditāte. Daudzi no šiem pieaugušajiem ir vai kļūs neaizsargāti un (ņemot vērā, ka personas, kurām ir smaga garīga un/vai fiziska invaliditāte, joprojām saskaras ar daudziem šķēršļiem) bez pienācīga atbalsta viņi nav vai nebūs spējīgi aizstāvēt savas intereses;

20. Šī situācija iespaido tādu neaizsargātu pieaugušo personu rīcībspēju, kuras gan valstī, gan pārrobežu situācijās saskaras ar problēmām un grūtībām savu tiesību aizsardzībā, savu interešu aizstāvībā un tiesu iestāžu pieejamībā. Pārrobežu situācijās, piemēram, gadījumā, kad iedzīvotāji nedzīvo savā valstspiederības valstī, jau pastāvošās grūtības vēl smagākas var padarīt citi šķēršļi, kas saistīti ar valodu, pārstāvību tiesu sistēmā vai piekļuvi tai un kopumā ar iespēju izmantot sabiedriskos pakalpojumus;
21. Atgādinot Padomes 2020. gada secinājumus "Tiesu iestāžu pieejamība – digitalizācijas sniegto iespēju izmantošana", kur viens no aspektiem ir neaizsargātu pieaugušo vajadzības, kas saistītas ar digitālu piekļuvi tiesu iestādēm, būtu īpaši jāpievēršas tam, lai šiem cilvēkiem viņu tiesību aizsardzības nolūkā tiktu sniegts atbalsts digitālo prasmju uzlabošanai un iespējām piekļūt informācijai;
22. Personu pārvietošanās un uzturēšanās brīvība Eiropas Savienībā ir ES pilsonības pamatprincips, un nedrīkst piekļaut, ka neaizsargātība traucē pilnībā izmantot kādas tiesības;
23. Tieslietu ministri viedokļu apmaiņā, kas notika 2021. gada 29. janvāra neformālajā sanāksmē, uzsvēra, ka Hāgas 2000. gada konvencija ir svarīgs līdzeklis, ar kura palīdzību stiprināt neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību. Ministri uzsvēra, ka pirmais solis būtu panākt, lai vairāk dalībvalstu ratificētu minēto konvenciju. Viņi apsprieda arī iespēju stiprināt regulējumu Eiropas Savienībā, lai veicinātu lēmumu, kuri attiecas uz neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību, brīvu apriti. Attiecībā uz krimināltiesību jomu ministri uzsvēra, ka ir jāuzlabo esošā tiesiskā regulējuma īstenošana, lai nodrošinātu, ka neaizsargātas pieaugušas personas var pilnībā īstenot savas tiesības un ka šīm personām ir nodrošināta aizsardzība gadījumos, kad tās ir cietušas noziegumā;

24. Patlaban nepastāv vienotas starptautisko privāttiesību normas, kas Eiropas Savienībā būtu piemērojamas attiecībā uz neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību pārobežu situācijās, kad tiek īstenota tiesu iestāžu sadarbība civillietās, un atšķiras dalībvalstu likumi par jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem un aizsardzības pasākumu atzīšanu un izpildi. Normu dažādība šajos jautājumos varētu neaizsargātām pieaugušām personām traucēt izmantot savas tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties izvēlētajā dalībvalstī. Tā šiem pilsoņiem arī varētu mazināt iespēju saņemt pienācīgu aizsardzību sava īpašuma pārvaldīšanai pārobežu kontekstā;
25. Pašnoteikšanās tiesības ir vienas no pamattiesībām, un Eiropas Savienībā būtu jārespektē pārstāvības pilnvaras, ar kuru palīdzību pieaugusi persona jau iepriekš ir noteikusi, kā to aprūpēt un/vai pārstāvēt;
26. Hāgas 2000. gada konvencijā ir paredzēta tādu pieaugušo personu aizsardzība starptautiskās situācijās, kuras kāda savu ķermeņa garīgo un fizisko funkciju traucējuma vai nepietiekamības dēļ nespēj aizsargāt savas intereses. Šīs konvencijas mērķis ir novērst kolīzijas starp konvencijas pušu tiesību sistēmām attiecībā uz jurisdikciju, piemērojamiem tiesību aktiem un pieaugušo personu aizsardzībai paredzēto pasākumu atzīšanu un izpildi un vienlaikus nodrošināt, ka "pārstāvības pilnvarām" ir juridisks spēks citā konvencijas pusē, un starp pusēm izveidot administratīvās sadarbības mehānismu;
27. Pārobežu situācijā neaizsargātas pieaugušas personas Eiropas Savienībā var saskarties ar ievērojamām grūtībām, piemēram, ja vienā valstī izdots lēmums iecelt pārstāvi ir jāatzīst kādā citā dalībvalstī vai ja ir jāveic kādas darbības ar nekustamo īpašumu vai bankas kontiem, kas atrodas ārvalstīs, – kas bieži nepieciešams savas iztikas nodrošināšanai;

28. "Augsta līmeņa konferencē par neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību Eiropā: turpmākā virzība", kas notika 2021. gada 30. martā, daži runātāji uzsvēra – lai gan ir svarīgi iegūt pieredzi Hāgas 2000. gada konvencijas īstenošanā un izvērtēt konvencijas īstenošanas rezultātus, Eiropas Savienībai vajadzētu izvirzīt vērienīgākus mērķus un aktīvāk censties tuvināt starptautisko privāttiesību normas, lai uz savstarpējas atzīšanas principa pamata nodrošinātu faktisku neaizsargāto pieaugušo personu aizsardzību;

Krimināltiesību jomā

29. Iedzīvotāji arvien plašāk izmanto brīvas pārvietošanās un uzturēšanās tiesības, tāpēc neizbēgami palielinās tādu gadījumu skaits, kad cilvēki tiek iesaistīti kriminālprocesos valstī, kas nav viņu valstspiederības valsts;
30. Neaizsargātas pieaugušas personas, kuras ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā, var saskarties ar dažādām grūtībām, kas var traucēt tām pilnībā izmanto savas procesuālās tiesības un var apdraudēt tiesības un taisnīgu tiesu;
31. ES un tās iestādēm būtu jāreaģē uz problēmām un grūtībām, ar kurām Eiropas pilsoņi saskaras, kad viņi izmanto savas tiesības, īpaši pārrobežu situācijās, un tām ir jānodrošina, lai visiem Eiropas pilsoņiem būtu pilnībā un faktiski nodrošināta iespēja vērsties tiesā;
32. "Augsta līmeņa konferencē par neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību Eiropā: turpmākā virzība", kas notika 2021. gada 30. martā, tika uzsvērts, ka attiecībā uz neaizsargātām personām vajadzētu būt ieviestām procesuālām garantijām, kuras liek apzināt un atzīt šo personu specifiskās vajadzības, ņemt tās vērā visu laiku, kamēr šīs personas ir iesaistītas kriminālprocesā, sniegt šīm personām atbalstu, lai nodrošinātu, ka aizdomās turētie un apsūdzētie pilnībā saprot procesa būtību un tā sekas un ka viņi faktiski piedalās šādā kriminālprocesā, kā arī aizsargāt personas, kuras kā cietušie ir neaizsargātas.

Secinājumi

33. Ņemot vērā iepriekš minēto, Padome uzskata, ka būtu jāturpina nostiprināt neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību Eiropas Savienībā gan civiltiesību, gan krimināltiesību jomā.
34. Tāpēc Padome, uzsvērdama, ka ir jāizvairās no noteikumu dublēšanās, aicina Komisiju un dalībvalstis, ievērojot savas kompetences un respektējot subsidiaritātes principu, pieņemt turpmāk aprakstītos pasākumus.

Padome aicina dalībvalstis:

Gan civiltiesību, gan krimināltiesību jomā

- kad iespējams, izmantot ES budžetā pieejamās finansēšanas iespējas, piemēram, Atveseļošanas un noturības mehānismu, programmu "Tiesiskums" un programmu "Pilsoņi, vienlīdzība, tiesības un vērtības", lai aktīvi izstrādātu darbības, kas saistītas ar neaizsargātu pieaugušo personu tiesību aizsardzību un veicināšanu, tostarp digitālās prasmes un digitālo prasmju jomā;

Civiltiesību jomā

- veicināt labāku informētību par Hāgas 2000. gada konvenciju tiesās, praktizējošo juristu un visu konvencijas īstenošanā iesaistīto ieinteresēto personu vidū, īpaši veicinot pieredzes apmaiņu un labas prakses veidošanu dalībvalstīs, kas jau ir Hāgas 2000. gada konvencijas puses;
- tās dalībvalstis, kas iesaistītas Hāgas 2000. gada konvencijas ratificēšanas procedūrās, – virzīties uz priekšu šo procedūru īstenošanā, lai pēc iespējas ātrāk pabeigtu ratifikāciju, īpaši ņemot vērā gaidāmo īpašo komisiju šīs konvencijas jautājumā, ko rīko Hāgas Starptautisko privāttiesību konference;
- visas citas dalībvalstis – valstīs sākt un/vai turpināt apspriest iespēju pēc iespējas ātrāk pievienoties Hāgas 2000. gada konvencijai;

- nodrošināt, ka valsts pasākumi, kas paredzēti neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzībai, atbilst *CRPD*.

Krimināltiesību jomā

- nodrošināt, ka pareizi un pilnībā tiek īstenota Direktīva 2010/64/ES, Direktīva 2012/13/ES, Direktīva 2013/48/ES, Direktīva (ES) 2016/343 un Direktīva (ES) 2016/1919, un apmainīties ar paraugpraksi, īpaši jautājumos par neaizsargātām pieaugušām personām;
- censties ņemt vērā Komisijas 2013. gada 27. novembra Ieteikumu par procesuālajām garantijām neaizsargātām personām, kas ir aizdomās turētās vai apsūdzētās personas kriminālprocesā;
- nodrošināt, ka pareizi un pilnībā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI;
- dalīties ar paraugpraksi Direktīvas 2012/29/ES īstenošanā, īpaši saistībā ar neaizsargātākajiem cietušajiem paredzētu integrētu un mērķorientētu specializētu atbalsta pakalpojumu izveidi (piemēram, personas ar invaliditāti iekļaujošu un personām ar invaliditāti pieejamu pakalpojumus izveidi), kuri papildinātu vispārējos cietušo atbalsta pakalpojumus vai būtu daļa no tiem, kā paredzēts ES stratēģijā par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads);
- uzlabot to mehānismu izmantošanu Eiropas Savienībā, kas paredzēti cietušo aizsardzībai pārrobežu situācijās, tostarp Eiropas aizsardzības rīkojuma lietošanu ⁵;
- nodrošināt, ka tiek ātri konstatēta pieaugušo personu neaizsargātība (neatkarīgi no tā, vai šīs personas ir aizdomās turētie, apsūdzētie vai cietušie) un ka viņu neaizsargātība tiek pienācīgi izvērtēta, lai šīs personas varētu pilnībā izmantot tām ES tiesību aktos paredzētās tiesības saskaņā ar *CRPD*.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/99/ES (2011. gada 13. decembris) par Eiropas aizsardzības rīkojumu.

Padome aicina Komisiju:

Civiltiesību jomā

- izvērtēt, kā varētu rīkoties, lai citas dalībvalstis mudinātu pēc iespējas ātrāk ratificēt Hāgas 2000. gada konvenciju;
- sagatavot vispusīgu pētījumu, kurā būtu rūpīgi apsvērtas iespējas un veidi, kā Eiropas Savienība varētu vēl vairāk pastiprināt neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību pārrobežu situācijās;
- apsvērt, vai Eiropas Savienībā būtu vajadzīgs tiesiskais regulējums, kura mērķis būtu atvieglot ar neaizsargātu pieaugušo personu aizsardzību saistītu tiesas nolēmumu un ārpus tiesas lēmumu civillietās brīvu apriti un kas varētu attiekties arī uz pārstāvības pilnvarām, un turpināt darbu pie direktīvām par medicīnisko aprūpi;
- Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai iesniegt ziņojumu par minētā pētījuma rezultātiem, kam vajadzības gadījumā būtu pievienoti tiesību aktu priekšlikumi;

Krimināltiesību jomā

- izanalizēt, vai ir nepieciešams vispusīgā veidā pastiprināt procesuālās garantijas neaizsargātām pieaugušām personām, kuras tiek turētas aizdomās vai ir apsūdzētas kriminālprocesā, analīzi balstot uz pētījumu, kas ļaus apsvērt, kā Eiropas Savienībai turpmāk būtu jārīkojas, lai aizsargātu neaizsargātas pieaugušas personas saskaņā ar *CRPD*;
- rūpīgi apsvērt, vai nepieciešams definēt vienotus un kopējus kritērijus, saskaņā ar kuriem kriminālprocesā noteiktu, vai pieaugušais ir neaizsargāta pieaugusi persona, ņemot vērā, ka neaizsargātība var būt saistīta ar dažādiem apstākļiem un ka tai var nebūt viens iemesls visos gadījumos;

- ņemt vērā neaizsargātu pieaugušo personu specifiskās vajadzības, kad tiek uzraudzīts un nodrošināts, ka tiek pareizi un pilnībā īstenota iepriekš minētā Direktīva 2010/64/ES, Direktīva 2012/13/ES, Direktīva 2013/48/ES, Direktīva (ES) 2016/343 un Direktīva (ES) 2016/1919, ciktāl šajās direktīvas ir pievērsta uzmanība neaizsargātu aizdomās turētu vai apsūdzētu personu konkrētajām vajadzībām;
- veicināt neaizsargātām pieaugušām personām paredzētu mērķorientētu un specializētu aizsardzību, izmantojot ES finansēšanas iespējas un ES izpratnes veicināšanas kampaņas par cietušo tiesībām, kā uzsvērts ES stratēģijā par cietušo tiesībām (2020.–2025. gads); kad tiek nodrošināts šāds atbalsts un aizsardzība, būtu jāņem vērā viktimizācijas intersekcionalitāte;
- ņemt vērā neaizsargātu pieaugušo personu specifiskās vajadzības, kad tiek uzraudzīts un nodrošināts, ka tiek pareizi un pilnībā īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI; un
- sazinā ar dalībvalstīm apzināt horizontālo labāko praksi šajā jautājumā.
